

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ УСНОГО МОВЛЕННЯ

Вправи

НА НАВЧАННЯ МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ НА ОСНОВІ ТЕКСТУ

1. Визначте тематичну належність тексту.
2. Визначте характер тексту (розповідь, діалог з читачем, опис, повідомлення, репортаж тощо).
3. Визначте стиль тексту (науковий, документальний, художній тощо).
4. Прочитайте текст і визначте, чим цікавий він для монологічного висловлювання.
5. Скажіть, кому адресований текст.
6. Прочитайте текст і знайдіть речення, у якому сформульована тема.
7. Розподіліть текст на смислові частини і підберіть заголовки до кожної з них.
8. Дайте відповіді на запитання до тексту.
9. Розташуйте пункти плану переказу тексту в логічній послідовності.
10. Продивіться текст, виберіть ключові слова для переказу цього тексту та перекажіть його.
11. Випишіть з тексту речення, які передають головний зміст його.
12. Сформулюйте головну думку тексту.
13. Продивіться текст і назвіть слова, які вживаються для узагальнення сказаного.
14. Складіть тези, які передають головний зміст тексту.
15. Розмістіть речення тексту, які записані на дошці, в логічній послідовності, вживаючи з'єднуючі слова.
16. Продивіться план і підберіть з тексту матеріал, який розкриває пункти цього плану.
17. Прочитайте наведені твердження і підберіть з тексту речення, які їх ілюструють.
18. Підберіть до кожного пункту плану речення з ключовими словами.
19. Скажіть, які важливі питання (думки) не відображені в тезах до тексту.
20. Скажіть, яка інформація, необхідна для вашого висловлювання, є у тексті, а яку потрібно знайти.
21. Продивіться список поданих речень і фраз, які потрібні для оформлення монологічного висловлювання (вводні фрази, засоби звернення до адресата, засоби зв'язку тощо) та підберіть ті, які підходять до кожного пункту плану або тези висловлювання.
22. Розширте наведене висловлювання (висловлювання записане на дошці), використовуючи текст.
23. Складіть план розповіді.
24. Скажіть, що ви знаєте про ..., використовуючи запропонований план.

25. Розкажіть про ..., використовуючи робочі матеріали (план, ключові слова, словосполучення, речення, малюнки...).
26. Розкажіть про ..., висловлюючи своє ставлення до персонажів (фактів, подій), які відображені в тексті.
27. Складіть розповідь за малюнком (картиною). (Малюнок пов'язаний з темою тексту).
28. Складіть письмовий переказ тексту. Виберіть для цього речення, які передають головний зміст тексту, додаючи фрази, які потрібні для оформлення монологічного висловлювання.
29. Складіть стислий переказ основного змісту тексту своїми словами.
30. Передайте зміст прочитаного тексту, використовуючи заміну слів та перефразування.
31. Складіть план монологічного висловлювання за певною темою, підберіть до нього інформацію з тексту. Інформацію, якої бракує, підберіть з додаткових матеріалів, компонуючи свою розповідь.
32. Оформіть своє повідомлення за змістом тексту певними фразами, враховуючи досвід, характер, професію, вік осіб, до яких ви звертаєтесь.
33. Продивіться перші абзаци тексту і розкажіть про
34. Підготуйте розгорнуте монологічне висловлювання з використанням текстових матеріалів для певної ситуації спілкування.
35. Використовуючи тексти та довідкові, інформаційні матеріали, підготуйте тематичні (проблемні) повідомлення для організації дискусії (прес-конференції, "круглого столу" тощо).
36. Трансформуйте початковий варіант монологічного висловлювання відповідно до обставин (зміна співрозмовника, структури і змісту висловлювання, комунікативної мети, оформлення).
37. Скажіть, що ви додали б або змінили у своєму висловлюванні відповідно до ситуації.
38. Використавши запис телемосту, доповніть новою інформацією, підготуйте і реалізуйте ці матеріали на занятті, дублюючи питання, аргументи, відповіді у запису.
39. Прочитайте текст, виправте допущені помилки та перекажіть його зміст.
40. Трансформуйте (перефразуйте) запропонований текст, враховуючи власні інтереси (інтереси співрозмовника).
41. На основі здобутої інформації і тексту дайте свій варіант вирішення запропонованої вчителем проблеми. Вчитель дає ключовий мовний матеріал.
42. Клас ділиться на групи (5-6 учнів в групі). Кожна група отримує коротенький текст, який складається з карток. На кожній картці одне або два речення. Учні

повинні розташувати ці картки в логічній послідовності для того, щоб одержати текст розповіді. Після того вони передають зміст цієї розповіді.

43. Клас ділиться на групи. На дошці записані ключові слова і дається тема, за якою учні мають скласти оповідання. Після виконання роботи кожна група презентує своє оповідання.

НАВЧАННЯ МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ НА СИТУАТИВНІЙ ОСНОВІ НА РІВНІ ФРАЗИ, НАДФРАЗОВОЇ ЄДНОСТІ, ТЕКСТУ

1. Прослухайте речення і повторіть його вголос.
2. Покажіть предмет і назвіть його.
3. Прослухайте речення і доповніть їх власними, які підходять за змістом.
4. Прочитайте речення і продовжіть думку, яка закладена у цьому реченні.
5. Назвіть свої дії.
6. Назвіть дії інших.
7. Розгляньте малюнки та погодьтесь з наведеними твердженнями або спростуйте їх.
8. Перефразуйте (прокоментуйте) своє твердження.
9. Прослухайте твердження і погодьтесь, якщо вони правильні, або заперечте, якщо – ні.
10. Порівняйте два твердження і доведіть перевагу одного з них.
11. Вислухайте прохання товариша, виконайте його та назвіть свою дію, яку ви виконуєте на його прохання.
12. Виконайте прохання вчителя, називаючи свої дії.
13. Скажіть, що ви зробили те ж саме.
14. Зверніться до різних співрозмовників з проханням.
15. Запитайте, чи згодні ваші друзі з вами.
16. Попросіть своїх друзів зважити на те, що
17. Попросіть проаналізувати представлені факти.
18. Запропонуйте своє рішення.
19. Подякуйте друзям за увагу (допомогу, гостинність, доброзичливість).
20. Скажіть, що ви підтримуєте співрозмовника.
21. Скажіть, що ви хочете щось повідомити (висловити свою думку, додати, звернути увагу, заперечити).
22. Скажіть, що ви не згодні з думкою співрозмовника.
23. Скажіть, що ви дійшли певного висновку.
24. Скажіть, що, на вашу думку, співрозмовникові слід зробити, а що – ні.
25. Запросіть співрозмовника до дискусії.

26. Відреагуйте на репліку співрозмовника.
27. Дайте оцінку вчинку персонажа (свого товариша, співрозмовника).
28. Скажіть, що ви в чомусь впевнені (наполягаєте на чомусь, віддаєте перевагу чому-небудь).
29. Складіть речення, використовуючи таблицю.
30. Складіть речення (висловлювання), використовуючи таблицю і подані нижче слова як елементи замін.
31. Розширте подане мінімальне висловлювання.
32. Дайте відповіді на запитання за зразком.
33. Розкажіть про ..., використовуючи логіко-синтаксичну схему.
34. Розташуйте речення на картках в логічній послідовності.
35. Розкажіть про ..., використовуючи вирази (ключові слова, слова-словосполучення, малюнок-схему, малюнки).
36. Додайте до написаного на дошці речення декілька інших, які відповідають змісту.
37. Складіть розповідь за ланцюжком шляхом додавання кожним учнем одного або декількох речень.
38. Поширте висловлювання, використовуючи малюнок.
39. Скоротіть висловлювання, передавши його зміст двома-трьома фразами.
40. Придумайте ситуації, в яких може бути використане наведене прислів'я.
41. Прокоментуйте подане прислів'я.
42. Складіть монологічні висловлювання у типових ситуаціях за певною темою.
43. Дайте розгорнуті відповіді на запитання.
44. На основі твердження і ключових слів складіть висловлювання за певною ситуацією.
45. Прослухайте розповідь і додайте своє закінчення.
46. Наведіть ваші аргументи і контраргументи за темою висловлювання.
47. Доведіть правильність (достовірність) наступного твердження.
48. Розкажіть про ... і доведіть достовірність своїх суджень.
49. Опишіть свою кімнату (клас, школу, вулицю тощо).
50. Коротко передайте зміст прочитаного, побаченого, прослуханого.
51. Перетворіть діалог в монологічне висловлювання.
52. Складіть усний (письмовий) твір за темою
53. Передайте зміст монологічного висловлювання у формі непрямої мови.
54. Поясніть іноземцю, як добратися до готелю (вокзалу, театру тощо).
55. Розкажіть гостям про
56. Порадьте своєму другові відвідати музей і поясніть, чому ви радите йому зробити це (нова колекція картин, виставка, полотна його улюбленого художника).

57. Запропонуйте відвідати театр та поясніть, чому ви хочете це зробити (гастролі, нова п'єса тощо).
58. Ви вирішили вступити до Доведіть, чому ви вибрали саме цей навчальний заклад.
59. Вам хотілось би провести канікули Доведіть своїм батькам, чому ви хотіли б відпочивати саме там.
60. Ваш товариш по листуванню з Африки ніколи не бачив зими. Опишіть зимову пору року в Україні.
61. Послухайте репліки вчителя і дайте розгорнуті відповіді на його запитання, використовуючи подані репліки вчителя як основу (паралельно ці репліки подаються на папері для зорової опори).
62. Підберіть відповіді з правої колонки до запитань з лівої. Дайте власні відповіді на запитання.
63. Клас поділяється на 2 групи. Учням пропонується вибрати 10 найважливіших речей, які, на їх думку, потрібні їм для виживання на безлюдному острові. Кожна група висловлюється з приводу прийнятого рішення. Даючи ґрунтовне пояснення, чому саме ці речі вони вибрали.
64. Влітку ви приїхали в гості до свого друга в інше місто, та його не застали – він відпочиває на морі. Вам потрібно десь перепочити. Але в готелі немає жодного вільного місця. Де ви ще можете зупинитись на ніч у такому випадку? Кожен учень має відповісти на це питання з обґрунтуванням своєї відповіді, чому він саме так думає.
65. Вчитель пропонує учням стати письменниками та скласти власну розповідь і дає перше речення. Учні по черзі продовжують це оповідання (тема оповідання подається або не подається).
66. Клас ділиться на групи. На дошці записуються питання як план оповідання. Кожна група пише своє оповідання. А потім презентують його однокласникам та вирішують, чия розповідь краща.
67. Учні діляться на групи. Кожній групі даються однакові малюнки. Вони розташовують їх у логічній послідовності та складають оповідання. Учні спочатку записують його, а після запису презентують усно. Яке оповідання краще, вирішують самі учні (замість малюнків учитель може використовувати предмети).
68. Учням роздаються малюнки з таким же завданням, але останній малюнок не дається, а пропонується учням дати своє закінчення. Коли учні представлять власні варіанти оповідань, учитель показує малюнок – і вони порівнюють власні варіанти та варіант автора.
69. Вчитель готує учня, який добре володіє мімікою (зміст тексту, який він буде демонструвати своїм однокласникам, учень знає заздалегідь). Клас ділиться на

групи, дається тема та завдання скласти оповідання на основі міміки і жестів, які буде зображати підготовлений учень. По закінченні виконання завдання вчитель може дати свій варіант для порівняння з учнівськими. Краще оповідання вибирають самі учні.

(Під час виконання завдання такого типу працюють всі аналізатори. Удосконалюються навички і вміння не тільки монологічного мовлення, але й навички та вміння аудіювання, читання, діалогічного мовлення, письма.)

70. Подивіться на ці 2 колонки слів і зіставте їх. В першому стовпчику подаються назви країн, у другому – національності. Поясніть, чому ви так їх зіставили.
71. Роздивіться адреси на конвертах і розкажіть своїм однокласникам, де живуть адресати.
72. Учням пропонується принести фото членів своєї родини, упорядкувати їх для створення родинного дерева та представити членів своєї родини однокласникам.
73. Роздивіться малюнок і дайте інформацію про режим роботи цих установ. Даються малюнки магазинів, аптек, банків, т. ін. на дверях яких зазначено час їх роботи.
74. Ви на канікулах, ваші батьки у відпустці - і ви всі вирішили відпочити за кордоном, але не знаєте, куди поїхати. Роздивіться оголошення та переконайте своїх батьків поїхати в ту країну, яку ви вибрали. Вчитель готує газети з різними оголошеннями.
75. Ви займаєтесь спортом (працюєте на комп'ютері тощо). Ваш товариш - ні. Переконайте його у доцільності заняття спортом (вміння працювати на комп'ютері тощо).
76. Ваші друзі підготували малюнки (роботи) на шкільну виставку, але забули їх підписати. Відгадайте, хто що намалював (зробив), і доведіть, чому саме ви так думаєте.
77. Опишіть зовнішність одного із членів своєї родини (одного із своїх друзів), на якого, на вашу думку, ви найбільш схожі.
78. Минулого тижня ви були на дні народженні свого друга. Розкажіть, як пройшов день народження, що ви подарували своєму другові, чи отримали задоволення від святкування.
79. Ви завжди допомагаєте зробити покупки своїй мамі. Розкажіть, що ви любите купувати, коли ходите за покупками, яким магазинам ви надаєте перевагу.
80. Ви захоплюєтесь спортом. Розкажіть про спортивне змагання, яке вас найбільше вразило (міжнародний турнір, кубок світу з футболу, олімпійські ігри, матч на чемпіонаті світу з боксу, ...). Поясніть, чому це спортивне змагання є важливим (відомим, ...), коли відбулося, які відомі спортсмени брали в ньому участь.

81. Розкажіть про свого друга (члена сім'ї, ...). Поясніть, чому хочете розповісти саме про нього. Надайте інформацію про його улюблені заняття, інтереси, мрії, ...
82. До вас приїхали гості з іншої країни. Розкажіть їм про свою Батьківщину (улюблене місто, традиції свого народу, цікаві місця, ...), надайте вичерпну інформацію і чому, на вашу думку, це цікаво знати.
83. Після відпочинку у друзів за містом відішліть їм E-mail-листа, в якому подякуйте за надану можливість відпочити, зазначте, що найбільш вам сподобалось. Запропонуйте своїм друзям відпочити іншим разом у вашій місцевості.
84. Ви повернулись з відпочинку на березі моря. Розкажіть своїм друзям, що цікавого ви побачили, яка була погода, яку їжу вживали, чи сподобалась вона вам, в яких умовах жили, які сувеніри придбали.
85. Ваш закордонний товариш по листуванню хоче знати якомога більше про вашу школу. Напишіть йому листа (E-mail, ...) і розкажіть про вашу школу, шкільні правила, гуртки, про те, що ви любите робити після занять.
86. Вам передзвонили з роботи вашої мами. Її немає вдома. Залиште їй повідомлення або відправте SMS і надайте повну інформацію про те, хто дзвонив, з якого питання. Надайте номер того, хто дзвонив.
87. Обговорюється питання, щодо впливу видатних людей (членів родини, ...) на наше життя. Висловіть свою думку. Скажіть, на кого з видатних людей (членів родини, ...) ви хотіли б бути схожими, чому саме.
88. Розкажіть своїм друзям про день у вашому житті, який вам запам'ятався більш за все, що вас вразило, чому, що ви відчували.

НАВЧАННЯ ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ

Вихідною одиницею навчання діалогічного мовлення є *діалогічна єдність*. Діалогічною єдністю називають сукупність реплік, що характеризується структурною, інтонаційною та семантичною завершеністю. Найбільш прийнятою класифікацією діалогічних єдностей є класифікація діалогічних єдностей за комунікативно-логічним принципом. Відповідно до неї всі види діалогічних єдностей поділяються на три групи в залежності від характеру першої репліки. *До першої групи належать такі види діалогічних єдностей: повідомлення-повідомлення, повідомлення-запитання, повідомлення-спонукання; до другої: спонукання-згода, спонукання-відмова, спонукання-запитання; до третьої – запитання-відповідь, запитання-контрзапитання.*

Функціональні типи діалогу: діалог-розпитування, діалог-домовленість, діалог-обмін враженнями, думками та діалог-обговорення. Слід пам'ятати, що у діалогічному мовленні широко вживаються «готові» мовленнєві одиниці. Їх називають формулами, штампами, кліше, стереотипами тощо.

НАВЧАННЯ ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ З ВИКОРИСТАННЯМ ДІАЛОГУ–ЗРАЗКА

1. Прослухайте діалог без попередніх орієнтирів (питання, твердження, ключові слова).
2. Прослухайте діалог, використовуючи візуальну опору.
3. Прослухайте окремі репліки для відпрацювання правильної інтонації. Прочитайте діалог.
4. Прочитайте діалог в ролях.
5. Заповніть пропуски в репліках діалогу.
6. Розкрийте дужки в репліках діалогу.
7. Прочитайте діалог з пропущеними словами (дається підказка).
8. Перекладіть діалог з листа, написаного рідною мовою, іноземною.
9. Перекладіть діалог з листа, написаного іноземною мовою, рідною.
10. Прочитайте діалог, спираючись на ключові слова (кліше).
11. Відновіть діалог, спираючись на слова рідною мовою.
12. Репродукуйте діалог з дошки або карток з частковим перекладом іноземною мовою (окремі фрагменти реплік або слова даються рідною мовою).
13. Репродукуйте діалог, відтворюючи всі (окремі) репліки одного із співрозмовників.
14. Відтворіть репліки одного із співрозмовників (дається підказка).
15. Самостійно розширте репліки в діалозі відповідно до контексту (комунікативного завдання).
16. Трансформуйте діалог шляхом заміни однієї з реплік.
17. Складіть діалог, розміщуючи змішані репліки в логічній послідовності.
18. Відновіть діалог, використовуючи початок реплік або ключові слова.
19. Розширте репліки в діалозі, включаючи в них нові слова або додаючи речення певного типу.
20. Складіть тематичний діалог з мікродіалогів, додаючи зв'язуючі діалогічні єдності.
21. Складіть ситуативний діалог, використовуючи подані мікродіалоги.

22. Складіть діалог за аналогією із зразком в межах поданої теми, але в іншій ситуації (зміна співрозмовників, характеру спілкування, завдання спілкування).
23. Складіть діалог, використовуючи слова з певної теми.
24. Складіть діалог за певною темою або ситуацією, ключовими словами та з урахуванням певного комунікативного завдання.
25. Складіть власний діалог з опорою на діалог-зразок, таблицю або діалог-схему.
26. Прослухайте діалог і відтворіть його.

НАВЧАННЯ ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ НА ОСНОВІ ПОКРОКОВОГО СКЛАДАННЯ ДІАЛОГУ

1. Повідомте співрозмовника про те, що ви це знаєте (не знаєте).
2. Підтвердіть правильність чого-небудь (неправильність).
3. Виразіть сумнів щодо одержаної інформації (джерела інформації тощо).
4. Висловіть впевненість (невпевненість) у чому-небудь.
5. Відмовтесь від чого-небудь.
6. Погодьтеся (не погодьтеся) з чим-небудь.
7. Запросіть нову інформацію.
8. Нагадайте про необхідність виконання чого-небудь.
9. Висловіть подяку (радість) кому-небудь (з приводу чого-небудь).
10. Укажіть на зв'язок фактів (нової інформації з уже відомою), подій.
11. Внесіть корективи, уточнення в інформацію, яку ви одержали від співрозмовника.
12. Висловіть схвалення (несхвалення, полегшення, хвилювання, роздратування, побажання, зацікавленість, задоволення, незадоволення, думку, обурення тощо).
13. Підтвердіть, що такий факт має місце.
14. Висловіть згоду (незгоду, підозру, інтерес, відсутність інтересу, байдужість, небайдужість тощо), пообіцяйте виконати прохання співрозмовника.
15. Порадьте співрозмовникові, що йому варто зробити, а чого він не повинен робити.
16. Попросіть співрозмовника допомогти вам (порадити, принести, написати тощо).
17. виявіть бажання (небажання) зробити що-небудь.
18. Запропонуйте свою допомогу.
19. Підтримайте співрозмовника.

20. Відмовтесь від чого-небудь.
21. Запросіть співрозмовника в гості (театр тощо).
22. Зробіть зауваження.
23. Порекомендуйте виправити помилку (піти до театру тощо).
24. Перевірте, чи зрозумів вас співрозмовник.
25. Вибачтесь за те, що не можете допомогти йому (купити книжку, ...).
26. Ввічливо зупиніть співрозмовника.
27. Уточніть деталі, які вас цікавлять.
28. Скажіть, що ви теж цікавитесь книжками (музикою тощо).
29. Порадьте іноземцю відвідати театр (оперу, музей тощо).
30. Скажіть, що ви теж захоплюєтесь сучасною музикою (фільмами тощо).
31. Ви співробітник інформаційного бюро. Дайте відповідь іноземцю, де знаходиться оперний театр (музей, вокзал тощо).
32. Розпитайте у свого співрозмовника, чим він захоплюється.
33. Ви - репортер. Розпитайте у театрального критика, чи сподобався йому спектакль.
34. Ви - за кордоном. Розпитайте у свого гіда, як добратись до вокзалу (аеропорту, кафе, готелю, ресторану, метро, автобусної зупинки тощо).
35. Ви - іноземний турист. Скажіть гідю, що вам сподобалось місто (театр, музей, країна, подорож тощо).
36. Ви - режисер театру. На прем'єрі були присутні іноземці. Дізнайтесь про їхні враження від спектаклю.
37. Опишіть ситуацію, використовуючи адекватні цій ситуації репліки.
38. Опишіть ситуацію, використовуючи готові мовленнєві одиниці спонукання і складіть репліки реагування певного типу (наприклад, згоди, здивування, відмови тощо).
39. Розширте репліки реагування, включаючи мікромонологи.
40. Прочитайте мікродіалог та складіть нову діалогічну єдність.
41. Розподіліть діалог на мікродіалогічні єдності і відтворіть у нових ситуаціях.
42. Складіть діалог із декількох діалогічних єдностей, додаючи мікромонологи.
43. Розширте запропонований діалог, додаючи власні репліки.
44. Підберіть із запропонованих реплік ті, які можна включити до тексту поданого діалогу.
45. Опишіть ситуацію, використовуючи репліки і ключові слова.
46. Ви відвідуєте товариша, який хворіє. Розпитайте його, як він себе почуває. Побажайте швидкого одужання.
47. Ви листуєтесь з товаришем. Запросіть його до України влітку. Опишіть погоду у цю пору року.

48. Ви – іноземний турист. Скажіть, які театри (музеї, концертні зали тощо) ви хотіли б відвідати?
49. Ви – гід. Порекомендуйте іноземним туристам, які театри (музеї, концертні зали тощо) їм краще відвідати і чому.
50. До вас приїхали в гості ровесники з Англії (Франції, ...), запропонуйте їм піти разом до обраного театру (музею, концертного залу тощо).
51. Використовуючи театральні (концертні, ...) афіші, скажіть, на який саме спектакль (концерт, ...) ви йдете.
52. Ваш товариш – театрал і цікавиться театральними жанрами. Він говорить, чим саме цікавиться. Скажіть, що ви теж цікавитесь тими ж самими жанрами, що й він. (Скажіть, що цікавитесь іншими жанрами).
53. Розглядається питання створення нової шкільної форми. Дизайнерів цікавить ваша думка. Опишіть шкільну форму, яку б ви хотіли носити.

НАВЧАННЯ ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ ШЛЯХОМ СТВОРЕННЯ СИТУАЦІЙ СПІЛКУВАННЯ

1. Складіть діалог на основі одержаної інформації з урахуванням ситуації та завдань спілкування (завдання можуть збігатися, бути різними або суперечити одне одному).
2. Складіть різноманітні діалоги та мікродіалоги для спілкування в умовах полілогу (дискусії, прес-конференції, телемосту).
3. Складіть діалог, використовуючи опору (початок діалогу, кінець діалогу, ключові слова).
4. Складіть мікродіалоги за різними темами для одних і тих же ситуацій спілкування, з участю одних і тих же співрозмовників, з'єднуючи їх в один ситуативно-тематичний макродіалог.
5. Складіть діалог за темою для однієї із ситуацій, а потім змінійте його відповідно до нових ситуацій у межах цієї теми.
6. Складіть діалог за ключовими словами.
7. Складіть діалог за прочитаним текстом.
8. Складіть діалог за серією малюнків, використовуючи ключові слова. Розіграйте його.
9. Складіть діалог за змістом малюнка або фотографії.
10. Ви загубили свою подругу у великому супермаркеті. Для того, щоб знайти її, розпитайте у людей, які навколо вас.
11. Ви - в турпоїзді за кордоном. Заблудились. Розпитайте, як добратись до готелю (вокзалу тощо).

12. Ви - на спектаклі. Поділіться своїм враженням від спектаклю з вашими англійськими друзями.
13. Ви - на кінофестивалі. Обміняйтесь враженнями з партнерами із англomовних країн.
14. Ви - іноземець, приїхали до Києва. Знайдіть собі гіда, який допоможе вам оглянути визначні місця столиці.
15. Ви прийшли в гості до школи. Розмовляєте тільки іноземною мовою. Розпитайте учнів цієї школи про їх навчання, дозвілля, Поділіться своїми враженнями від зустрічі з ними.
16. Ви знайомитесь з киянами. Вони хочуть знати все про країну, з якої ви прибули, про вашу сім'ю, ваші захоплення, плани на майбутнє, Дайте відповіді на всі їхні запитання, використовуючи зв'язуючі репліки.
17. Ви - у супермаркеті, вам потрібно дещо купити. Попросіть продавця допомогти вам.
18. Ви - у ресторані. Попросіть офіціанта допомогти вам вибрати фірмові страви.
19. Ви - на вокзалі. Розпитайте в інформаційному бюро, коли відходить ваш потяг і з якої платформи.
20. Ви - в таксі. Поясніть водієві, куди вам їхати і спитайте, скільки це займе часу та буде коштувати.
21. Ви зголодніли. Розпитайте дорогу до найближчого кафе.
22. Ви хочете піти до театру, подивитись спектакль. Попросіть касира порадити вам, на який спектакль краще піти і чому.
23. Ви хотіли б поїхати на відпочинок за кордон. Розпитайте у працівника турбюро, куди краще поїхати і чому.
24. До вас звернувся іноземець і просить допомогти йому повернутись до готелю (купити сувеніри, ...). Допоможіть йому.
25. Ви - на вечорі відпочинку з іноземними студентами. Запропонуйте їм свою допомогу.
26. Ви - гід. Проведіть екскурсію по визначних місцях свого міста.
27. Студент із Великобританії хоче вивчити українську мову. Порадьте йому, з чого треба почати, які підручники купити. Розпитайте у нього, чому він хоче вивчати українську мову.
28. Ви - на прес-конференції студентів з різних країн. Організуйте обговорення проблем молоді у цих країнах і проблемах молоді в Україні.
29. Ви - журналіст. Вас цікавлять проблеми охорони навколишнього середовища (молоді, ...). Розпитайте у своїх співрозмовників, як вони вирішують ці проблеми.
30. Ви - в гостях у зарубіжного друга. Розпитайте у нього про те, що вас цікавить.

31. Рольова гра «Інтерв'ю». Вчитель пропонує учням взяти інтерв'ю у своїх однокласників щодо занять їхніх батьків (їхніх власних захоплень, найближчих планів, улюблених предметів, ...).
32. Підготуйте 5-10 запитань щодо повсякденної роботи, поставте ці запитання своєму партнерові та занотуйте його відповіді.
33. Групова робота. Ваше хобі – спорт (книжки, театр, кіно, комп'ютер тощо). Розпитуючи однодумців, обговоріть можливі проблеми, (переваги, недоліки) вашого захоплення, обміняйтесь враженнями з однокласниками, які працювали в інших групах.
34. Працюючи в парах, розпитайте про плани ваших співрозмовників на вихідні (на завтра, ...), запропонуйте провести час разом.
35. Працюючи в парах, розпитайте своїх партнерів про те, скільки часу їм потрібно, щоб виконати домашнє завдання (дістатись до школи, ...). За аналогією можна будувати роботу в парах за різними ситуаціями, використовуючи різні питальні слова (When, What, How often, ...) та відпрацьовуючи паралельно різні видо-часові форми.
36. Групова робота. Ви вмієте добре куховарити. У вас є гарний рецепт пирога, але ви бажаєте спекти щось інше. Розпитайте своїх однокласників що вони вміють готувати, обміняйтесь рецептами та визначте, за яким рецептом, на ваш погляд, буде найдешевший і найсмачніший пиріг.
37. Клас ділиться на групи. Кожна група отримує фотографію однієї і тієї ж людини. Обговорюючи, відгадайте, хто ця людина за фахом, які у неї захоплення, Потім зіставте ваші результати обговорення з результатами, які отримали інші групи.
38. Англійські школярі вже декілька днів у Києві. Розпитайте їх, де вони вже побували і порадьте, які ще визначні місця їм варто відвідати.
39. Ви – представник туристичної фірми з Великої Британії (США, ...) в Україні. З'ясуйте з працівником туристичної фірми України, які він може порекомендувати відвідати музеї (театри, ...) туристам вашої країни і чому.
40. Ви – іноземний турист, що вперше прибув в Україну. Обговоріть зі своїм гідом культурну програму згідно з вашими уподобаннями.
41. У вашій школі гості з різних країн світу, вони беруть участь у обговоренні питання «Як краще проводити вихідні дні» («Вивчити іноземну мову...»). У кожного з вас є своя думка. Висловіть її. Спробуйте переконати інших у своїй правоті.
42. Ви запросили свого друга відвідати музей, але спізнюєтесь. Повідомте його про це по телефону. Вибачтесь і поясніть йому, що ви спізнюєтесь і запропонуйте зустрітись в інший день.

43. Ви давно не бачили свого друга. Запропонуйте йому провести вихідні разом. З'ясуйте, чи він згоден зустрітись з вами і куди б він хотів піти.
44. Ви хочете стати членом молодіжного клубу. Подзвоніть своєму другові і запропонуйте йому приєднатись до вас. Поясніть, чому ви вирішили стати членом саме цього клубу. Якщо він не згоден, переконайте його, що це буде цікаво.
45. Ви отримали подарунок від свого друга. Подякуйте йому, скажіть, що вам сподобався подарунок, поясніть чому.
46. Ви збираєтесь відвідати свого друга з іншого міста. Передзвоніть йому, надайте інформацію про ваше прибуття, попросіть його зустріти вас. З'ясуйте, чи зможе він зустріти вас.
47. Запросіть свого друга до себе, щоб провести разом свята. Розкажіть про традиції святкування у вашій сім'ї, розпитайте, чи зможе він прихати до вас.

Тривалий досвід використання цих комплексів вправ засвідчив їхню *ефективність для оволодіння іноземною мовою.*